

Сімейна медицина – тепер більш ніж коли-небудь: XXI Всесвітня конференція з сімейної медицини WONCA World 2016

О.М. Корж

Харківська медична академія післядипломної освіти

В Ріо-де-Жанейро (Бразилія) з 2 по 6 листопада 2016 року відбулася XXI Всесвітня конференція з сімейної медицини WONCA. Основна тема конференції була сформульована як «Сімейна медицина – тепер більш ніж коли-небудь».

У роботі конференції взяли участь фахівці сімейної медицини з різних куточків світу. Від України у конференції брав участь завідувач кафедри загальної практики–сімейної медицини Харківської медичної академії післядипломної освіти О.М. Корж.

Порядок денний конференції був добре структурований, з великою кількістю різноманітних тем і сесій протягом п'яти робочих днів. Ця модель дозволила кожному учаснику створити свою власну програму.

Тематика конференції переходила від політики, організаційних питань, духовних проблем і підходів у клінічній практиці до клінічних тем і точних практичних процедур, які можуть застосовуватися з метою підвищення ефективності дій сімейного лікаря і його команди в турботі про своїх пацієнтів. Іншим важливим аспектом є четвертинна профілактика і рекомендації «не робити», направлені на підвищення безпеки пацієнтів у рамках служб і систем охорони здоров'я.

Ще одним ключовим моментом було усвідомлення необхідності включення у програми підготовки сімейних лікарів і в безперервну медичну освіту рефлексивного мислення і саморозуміння власних емоцій, слабких та сильних сторін і ресурсів у поєднанні з процесом побудови ефективних відносин «лікар–пацієнт» з метою більш високого рівня якості медичного обслуговування.

На церемонії відкриття конференції в Ріо-де-Жанейро президент WONCA професор Майкл Кідд (Michael Kidd) зробив заяву, в якій закликав усі країни світу збільшити число сімейних лікарів для досягнення високої якості первинної медичної допомоги і загального охоплення населення медичним обслуговуванням.

У доповіді він зазначив, що ефективні стратегії включають в себе: підвищення кваліфікації лікарів, які працюють у суспільстві; визнання сімейної медицини як спеціальності і підвищення академічної основи дисципліни; зміцнення авторитету сімейної медицини серед студентів-медиків; активне залучення медичних випускників в програми підготовки фахівців сімейної медицини за місцем служби; надання усім сімейним лікарям та членам їхніх команд необхідних ресурсів для виконання своєї роботи, визнання їхнього внеску, а також збереження їх у своїй професії.

Новим президентом WONCA World було обрано професора Аманду Хой (Amanda Howe) з Великобританії, першу жінку, яка очолила Всесвітню організацію сімейних лікарів.

На конференції було зазначено, що за останні три роки перд WONCA стояли три основні мети.

Першою метою було прагнення краще зрозуміти силу кожної з організацій-членів в кожному регіоні світу і розширити свій вплив шляхом підтримання розвитку нових організацій-членів в країнах з більш низьким і середнім рівнем доходу. Завдяки роботі регіональних організацій тепер є твер-

де розуміння стану розвитку сімейної медицини у кожному регіоні. Також продовжується співробітництво з сімейними лікарями різних країн, які поки не є членами WONCA, для надання допомоги у створенні нових коледжів і товариств.

Це було доведено протягом останніх трьох років, які засвідчили зацікавленість у членстві WONCA від багатьох нових сімейних лікарських організацій, особливо з країн Африки, Близького Сходу і Центральної Азії. З 2013 року до WONCA увійшли 22 нових організацій-членів. Крім того, з'явилося багато нових індивідуальних членів з багатьох країн, яким ще належить сформувати свої власні організації сімейного лікаря.

На конференції були присутні понад 5000 учасників з 113 країн. Навіть з тих країн, які ще не мають членства в WONCA, у тому числі Албанія, Ботсвана, Буркіна-Фасо, Камбоджа, Чад, Демократична Республіка Конго, Гренландія, Ліберія, Мадагаскар, Малаві, Малі, Мозамбік, Намібія, Руанда і Танзанія.

Другою метою WONCA останніх трьох років було прагнення підтримати молодих сімейних лікарів через розвиток молодих рухів сімейного лікаря у всіх регіонах світу. Була визнана важливість наступного покоління сімейних лікарів для майбутнього сімейної медицини.

За попереднє десятиліття відбувалося створення молодих груп сімейних лікарів у WONCA як в Європі, Центральній і Південній Америці, Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, так і в регіонах Південної Азії. Протягом 2013–2014 р. відбулось створення нових молодих груп сімейних лікарів в Африці, на Близькому Сході і в Північній Америці.

Третьою метою протягом останніх трьох років було прагнення до посилення роботи WONCA з Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ,) розширення ролі сімейної медицини у зміцненні первинної медико-санітарної допомоги у всіх країнах і підтримка загального охоплення здоров'я, доступу до медичного обслуговування для всіх людей.

Відносини Wonca з ВООЗ отримали потужний імпульс з програмною промовою «Ріст вагомості сімейної медицини» на Всесвітній конференції у Празі у 2013 році Генерального директора ВООЗ д-ра Маргарет Чен (Margaret Chan). Д-р Чен відзначила вагомий внесок сімейних лікарів у наданні всеосяжної первинної медичної допомоги високої якості і роботі щодо забезпечення загального охоплення медичним обслуговуванням.

WONCA також активно розробляє нові публікації для підтримки сімейної медицини. Робоча група WONCA з освіти розробила нові стандарти для підтримання постійного професійного розвитку сімейних лікарів у всіх країнах світу. Ця група працювала з медичним журналом «Освіта для первинної медичної допомоги», щоб зробити спеціальне видання.

Робоча група WONCA з сільської практики підготувала посібник практичних стратегій та ідей для підготовки медичного персоналу для сільської практики.

Робоча група WONCA з питань насколишнього середовища підготувала книгу оповідань про те, як сімейні лікарі

працюють із місцевими громадами для вирішення серйозних екологічних проблем.

Робоча група з наукових досліджень WONCA випустила нову книгу з міжнародних перспектив досліджень щодо догляду на первинному рівні допомоги.

У партнерстві з ірландської організацією iNeed за підтримки компанії Hewlett Packard, з метою забезпечення загального охоплення охороною здоров'я була опублікована публікація стосовно технологій для інноваційної освіти в первинній медичній допомозі. У виданні пояснюється вплив інноваційних технологій і соціальних медіа на підтримання освіти сімейних лікарів.

Було визнано, що міцні системи первинної медико-санітарної допомоги мають важливе значення для забезпечення загального охоплення медичним обслуговуванням. Беручи до уваги потенціал інформаційних і комунікаційних технологій для підвищення потенціалу первинної медичної допомоги, WONCA у партнерстві з iNeed дослідили ситуацію. У своєму звіті вони навели результати цієї співпраці, у тому числі результати більш ніж 40 світових експертів у питаннях первинної медико-санітарної допомоги, сімейної медицини, медичної освіти, глобального розвитку і технологій.

Генеральний директор iNeed доктор Том О'Каллахан (Tom O'Callaghan) зауважив: «У світі з постійно зростаючими витратами на охорону здоров'я, проблемами з бюджетами охорони здоров'я навіть у найбагатших країнах, щоб мати вплив і йти у ногу з вирішенням проблем охорони здоров'я повинні використовуватись нові інноваційні підходи».

У цьому звіті наведено висновки про те, як інформаційні і комунікаційні технології можуть швидко покращити сімейну медицину та сприяти потенціалу первинної медичної допомоги. Зокрема наголошується, як вони можуть бути використані для підвищення і поліпшення якості освіти та професійної підготовки сімейних лікарів та первинної медико-санітарної допомоги фахівців у складі команд.

WONCA має ряд робочих груп і груп з особливими інтересами, до яких можна приєднатися. Ці робочі групи сімейних лікарів з усього світу збираються разом, щоб просувати важливі питання сімейної медицини, включаючи освіту, наукові дослідження, сільську практику, якість і безпеку, психічне здоров'я, етику, цифрове здоров'я, гігієну навколишнього середовища, а також внесок жінок в сімейну медицину.

Найстаріша робоча група WONCA – це група за класифікацією – WICC, яка продовжує свою роботу, підтримує оновлення і подальший розвиток міжнародної класифікації WONCA для первинної медичної допомоги (ICPC).

Новітня робоча група WONCA була створена на всесвітній конференції в Празі. Це робоча група з питань охорони здоров'я корінних народів та національних меншин. Група була створена з метою підвищення рівня інформованості про ключові питання для корінних народів і меншин, а також встановлення зв'язків по всьому світу.

Також є спеціальні групи інтересів в інших областях, у тому числі раку та паліативної допомоги, догляду за людьми похилого віку, здоров'я мігрантів. На конференції WONCA схвалено створення дев'яти нових груп в наступних областях:

- Справедливості щодо здоров'я
- Насильство в сім'ї
- Неінфекційні хвороби
- Чоловіче здоров'я
- Конфлікт і медицина катастроф
- Генетика
- Екстрена медицина / Термінова медична допомога
- Профілактика четвертинного рівня
- Здоров'я працівників.

У рамках програми участі в конференції була можливість відвідати три клініки здоров'я сім'ї («Clinicas та familia») в Ріо-де-Жанейро. Цей інноваційний підхід застосовується в Ріо з 2009 року. Створено понад 160 клінік сімейного здоров'я, що охоплюють близько 65% людей, а також пропонують високу якість первинної медичної допомоги особам і сім'ям, що живуть в бідних районах Ріо і інших міських районах. Це значний внесок для зменшення впливу соціальної нерівності щодо здоров'я людей у місті з більш ніж 6 млн населення.

Ці клініки характеризуються наступними особливостями:

- організація сімейної медицини базується на створенні мультипрофесійних команд в окремій географічній зоні;
- особлива увага приділяється догляду та якості обладнання;
- ці клініки належать місцевим громадам та фінансуються громадами;
- середніх розмірів (від 15 до 30 фахівців) мультипрофесійні команди допускають можливість взаємної підтримки, заміни, коли це необхідно, а також обмін досвідом та компетенцією;
- практикують організаційну автономію для кращого реагування на конкретні потреби в медичній допомозі і людей в тій чи іншій громаді;
- це соціально-орієнтованої турбота;
- різноманітні форми згуртованості професіоналів і команд залежно від якості виконання роботи.

На засіданні Всесвітньої ради WONCA було запроваджено нову відзнаку – Глобальну премію здоров'я WONCA. Ця нагорода будуть вручати щороку найбільш успішним у забезпеченні загального охоплення медико-санітарною допомогою сімейної практики. Найпершим одержувачем Глобальної премії охорони здоров'я WONCA став народ Бразилії. Ця країна досягла величезних успіхів на шляху до загального охоплення населення медико-санітарною допомогою з моделлю Family Health Team.